

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ
підготовки магістра
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
освітньо-професійної програми Економіка підприємства

Силабус освітнього компонента «УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ» підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, за освітньою програмою Економіка підприємства.

Розробник: Хомюк Н.Л., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, д.е.н.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної
програми

Наталія ХОМЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол № 1 від 09.09.2022 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління і адміністрування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Економіка підприємств Другий (магістр)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції 28 год.
		Практичні 26 год.
		Самостійна робота 58 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Консультації 8 год.	
Мова навчання:		Форма контролю: екзамен українська

II. Інформація про викладача

Хоміук Наталія Леонідівна, д.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, моб. тел. 050-500-89-25, Khomiuk.Nataliia@vnu.edu.ua, G-411

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Управління розвитком суб'єктів господарювання» належить до переліку нормативних освітніх компонентів циклу професійної підготовки магістра за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства та спрямована на формування у здобувачів освіти системи глибоких обґрунтованих знань з основ економіки підприємства.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета освітнього компонента – формування у здобувачів освіти знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Управління розвитком суб'єктів господарювання» є: вивчення системних характеристик економіки на підприємстві; оволодіння інструментарієм визначення ефективності діяльності підприємства як однією з найпоширеніших технологій економічного управління підприємством; набуття вмінь використовувати методи та інструменти економіки підприємства для прийняття управлінських рішень.

Після завершення вивчення освітнього компонента здобувачі освіти зможуть:

- виконувати розрахунки ключових параметрів діяльності підприємства і виявляти закономірності його розвитку;
- економічно обґрунтовувати доцільність управлінських рішень стратегічного й оперативного характеру;
- визначати ефективність формування і розвитку персоналу підприємства;
- аналізувати фінансовий стан підприємства, розробляти рішення щодо

управління прибутком і грошовими потоками,

- формувати структуру капіталу, розробляти й удосконалювати методичний інструментарій фінансової діагностики;
- організовувати процес управління розвитком підприємства та розробляти його раціональні форми;
- визначати альтернативи розвитку підприємств та забезпечувати на стадії планування високий рівень збалансованості її складових елементів;
- визначати напрями розвитку підприємств з урахуванням факторів середовища, в якому воно функціонує.

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або в процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 8. Здатність розробляти і управляти інноваційно-інвестиційними проектами.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

ФК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ФК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

ФК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

Програмні результати

ПРН1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН5. Вміти професійно, в повному обсязі з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПРН9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

ПРН10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

ПРН14. Моделювати і прогнозувати процеси розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур з використанням економіко-математичного

інструментарію та інформаційних технологій.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти розвитку суб'єктів господарювання						
Тема 1. Поняття та види суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 2. Механізм створення суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О / 3
Тема 3. Сутність та основні види розвитку суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 4. Технологія бізнес-планування	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 5. Характеристика процесів управління розвитком суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О / 2
Тема 6. Стратегічне управління суб'єктами господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О / 2
Разом за модулем 1	51	12	12	24	3	16
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти розвитку суб'єктів господарювання						
Тема 7. Управління витратами та ціноутворення як інструмент розвитку суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 8. Маркетинговий підхід в управлінні розвитком суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 9. Управління виробничою діяльністю суб'єктів господарювання	9	2	2	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 10. Роль HR-менеджменту у розвитку суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О / 3
Тема 11. Роль фінансового менеджменту у розвитку суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О / 3
Тема 12. Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю суб'єктів господарювання	8	2	2	4	0	ДС, Т, О / 3
Тема 13. Управління розвитком суб'єктів господарювання у кризових ситуаціях	8	2	1	4	1	ДС, Т, О / 3
Тема 14. Діагностика управління розвитком суб'єктів господарювання	10	2	1	6	1	ДС, Т, О / 3
Разом за модулем 2	69	16	14	34	5	24
Види підсумкових робіт					60	
Модульна контрольна робота 1					МКР / 30 балів	
Модульна контрольна робота 2					МКР / 30 балів	
Всього годин / Балів	120	28	26	58	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами освітнього компонента.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

Для виконання роботи здобувач обирає та опрацьовує теоретичне питання.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковою складовою вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnii.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у формі усного семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума трьох складових: 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за іспит.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Перелік питань на екзамен

1. Поняття та основні ознаки суб'єктів господарювання
2. Сутність понять «бізнес» та «підприємницька діяльність»
3. Основні об'єкти та суб'єкти бізнесу
4. Класифікація суб'єктів господарювання
5. Сутність та структура зовнішнього середовища функціонування бізнесу суб'єктів господарювання
6. Сутність та структура внутрішнього середовища функціонування бізнесу суб'єктів господарювання
7. Основні сучасні тенденції, що обумовлюють функціонування суб'єктів господарювання
8. Основні прояви глобалізації та її вплив на розвиток суб'єктів господарювання
9. Характеристика основних компонентів законодавчого регулювання бізнесу
10. Основні напрями державної економічної політики
11. Етапи створення суб'єктів господарювання
12. Джерела фінансування суб'єктів господарювання
13. Процес реєстрації фізичної особи-підприємця
14. Процес реєстрації юридичної особи
15. Економічна сутність поняття «розвитку»
16. Розвиток суб'єктів господарювання: сутність та рушійні сили
17. Передумови розвитку підприємства та фактори розвитку нового підприємства
18. Цілі розвитку суб'єктів господарювання
19. Поняття та призначення бізнес-плану
20. Структура бізнес-плану
21. Дерево цілей як інструмент управління розвитком суб'єктів господарювання
22. Сучасне поняття та принципи управління розвитком суб'єктів господарювання
23. Види управління розвитком суб'єктів господарювання

24. Лінійна структура управління розвитком суб'єктів господарювання
25. Функціональна структура управління розвитком суб'єктів господарювання
26. Дивізіональна структура управління розвитком суб'єктів господарювання
27. Проектна структура управління розвитком суб'єктів господарювання
28. Матрична структура управління розвитком суб'єктів господарювання
29. Функціональні напрями управління суб'єктів господарювання
30. Поняття стратегічного управління суб'єктів господарювання
31. Стадії стратегічного управління суб'єктів господарювання
32. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання
33. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання за рівнем розробки
34. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання за функціональним напрямом
35. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання за темпами розвитку
36. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання за напрями розвитку
37. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання за роллю у конкурентній боротьбі
38. Стратегії розвитку суб'єктів господарювання за способом формування конкурентних переваг
39. Інструменти стратегічного управління
40. Витрати та їх класифікація
41. Етапи та інструменти управління витратами
42. Ціна та методи ціноутворення у бізнесі.
43. Маркетинг, його цілі та інструменти маркетингового управління розвитком суб'єктів господарювання
43. Маркетинг-мікс як інструмент управління розвитком суб'єктів господарювання
44. Сегментація ринку
45. Реклама як інструмент просування бізнесу
46. Виробничий процес та його основні елементи.
47. Стратегії управління виробничою діяльністю суб'єктів господарювання
48. Методи управління виробничою діяльністю суб'єктів господарювання
49. Оцінка ефективності управління виробничою діяльністю
50. Персонал та його категорії у бізнесі
51. Ключові засади управління персоналом
52. Оплата праці та мотивація персоналу
53. Форми та система оплати праці.
54. Мета та завдання фінансового менеджменту.
55. Теорія вартості грошей в часі
56. Управління фінансуванням суб'єктів господарювання
57. Управління інвестиційною діяльністю у сфері розвитку суб'єктів господарювання
58. Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання
59. Оцінка ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів

господарювання

60. Поняття та симптоми кризи

61. Антикризове управління розвитком суб'єктів господарювання

62. Економічна безпека суб'єктів господарювання та оцінка її рівня

63. Діагностика управління розвитком суб'єктів господарювання як визначення чинників, що обумовлюють виникнення проблем

64. Види діагностики розвитку суб'єктів господарювання

65. Етапи діагностики розвитку суб'єктів господарювання

66. Методи діагностики розвитку суб'єктів господарювання

67. Процес діагностики розвитку суб'єктів господарювання

68. Показники діагностичного дослідження: економічні, фінансові, соціально-психологічні

69. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства

70. Формування потенціалу суб'єктів господарювання

71. Структура механізму управління розвитком суб'єктів господарювання

72. Моделювання розвитку суб'єктів господарювання

73. Еволюція категорії «потенціал» в економічних дослідженнях.

74. Методологічні принципи оцінки вартості земельних ділянок, будівель споруд.

75. Експертні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу суб'єктів господарювання.: переваги і недоліки

76. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства

77. Теоретичні основи вартісної оцінки потенціалу підприємства

78. Методичні підходи до оцінки вартості потенціалу підприємства

79. Характерні ознаки та структурні елементи потенціалу розвитку суб'єктів господарювання.

80. Порівняльний аналіз міжнародних та вітчизняних стандартів оцінки майна підприємств.

81. Резервна система підприємства: поняття, необхідність, значення, функції та обліковий аспект.

82. Інноваційна концепція розвитку суб'єктів господарювання..

83. Інформаційна концепція розвитку суб'єктів господарювання..

84. Визначення вартості «ноу-хау» та інших видів нетрадиційних нематеріальних активів.

85. Взаємозв'язок понять «інтелектуальна власність» і «нематеріальні активи».

86. Сучасні альтернативні підходи до оцінки вартості гудвілу підприємства.

87. Підприємницький потенціал: характерні ознаки та структурні елементи.

88. Експрес-діагностика конкурентоспроможності потенціалу суб'єктів господарювання.

89. Переваги і недоліки інтегрального показника виміру потенціалу.

90. Інструменти управління інвестиційною діяльністю суб'єктів господарювання

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Управління організаційним розвитком підприємства: курс лекцій / укладачі: Л. Д. Забродська, Т. С. Пічугіна. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2019. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).
2. Управління бізнесом : підручник [Електронне видання] / К. Є. Орлова. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. 319 с.
3. Орлова К.Є. Управління бізнесом: підручник [Електронне видання]. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. 319 с.
4. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / за заг. ред. О.М. Полінкевич, Л.В. Шостак. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. 315 с.

Додаткова

1. Бужимська К. О., Царук І. М. Механізми управління розвитком підприємства: сутність і структура. *Бізнес Інформ*. 2020. №7. С. 278–287.
2. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
3. Khomiuk N. Improving the taxation system of Ukrainian farming. *International Journal of New Economics, Public Administration and Law*. 2019. № 1 (3). P. 104–110.
4. Хомюк Н. Л. Кластеризація як напрям диверсифікації розвитку сільських територій в умовах децентралізації. *Вісник Сумського аграрного університету*. 2019. Вип. 2 (80). С. 75–80.
5. Хомюк Н. Л. Перспективи розвитку підприємництва на сільських територіях в умовах децентралізації. *Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: матеріали XXIV Міжнар. наук.-практ. конф. / відп. ред. Л. Г. Ліпич*. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. С. 61–63.
6. Хомюк Н., Антонюк Д., Карлін М. Сучасні тенденції розвитку підприємництва на сільських територіях. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 74. С. 168-174.
7. Хомюк Н. Л. Розвиток агропромислових кластерів в Україні. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти:*

матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2022 р. Ч. 1. Львів: ЛНУП, 2022. С. 76-78.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки України URL: <https://www.me.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.nbu.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
8. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>